

РАЖДАЕМОСТ В ОБЛАСТ ПЕРНИК КЪМ 7 СЕПТЕМВРИ 2021 ГОДИНА

Окончателни данни

Раждаемостта е един от основните фактори, оказващи влияние върху броя и структурите на населението. От началото на 50-те години на миналия век се наблюдава трайна тенденция на намаляване на раждаемостта в страната. Причините за това са много и различни през различните периоди от демографското развитие на България. Промяната в семейния модел, променящата се социално-икономическа среда, общото намаление на населението, в частност на фертилните контингенти, отлагането във времето на сключването на брак и раждането на първо дете и не на последно място - емиграцията от страната предимно на население в активна възраст.

Основни фактори, които определят равнището на раждаемостта и възпроизводството на населението, са размерът на родилните контингенти и тяхната плодовитост. И докато в началото на миналия век равнището на раждаемостта се е влияело основно от размера на фертилните контингенти, тъй като плодовитостта е била висока, то с настъпилите изменения в семейния модел и ролята на жената в обществото през последните десетилетия все по-голямо значение придобива плодовитостта.

В област Перник броят на жените във фертилна възраст (15 - 49 навършени години) към 7 септември 2021 г. е 21 444. През последния десетгодишен период (2011 - 2021) – жените намаляват с 6 147, или 22.3%.

В същия период коефициентът на **плодовитост**¹ в областта се движи в границите от 1.43 до 1.73. През 2021 г. неговата стойност е 1.67, която е недостатъчна за просто възпроизводство на населението.

Богатият набор от данни, събирани по време на преброяванията, позволява да се направи оценка на зависимостта между раждаемостта и основните демографски, етнокултурни и социално-икономически характеристики на жените. За целите на изследването на раждаемостта в този материал е използван показателят **среден брой живородени деца**².

Към 7 септември 2021 г. 14 457, или 26.9% от жените в област Перник на възраст 12 и повече навършени години имат по едно живородено дете. Този дял е по-висок сред жените, които живеят в градовете (28.2%), отколкото сред тези, които живеят в селата - 22.2%.

Най-високи са абсолютният брой и относителният дял на жените с две деца - 25 579 (47.6%), съответно 45.4% в градовете и 55.4% в селата.

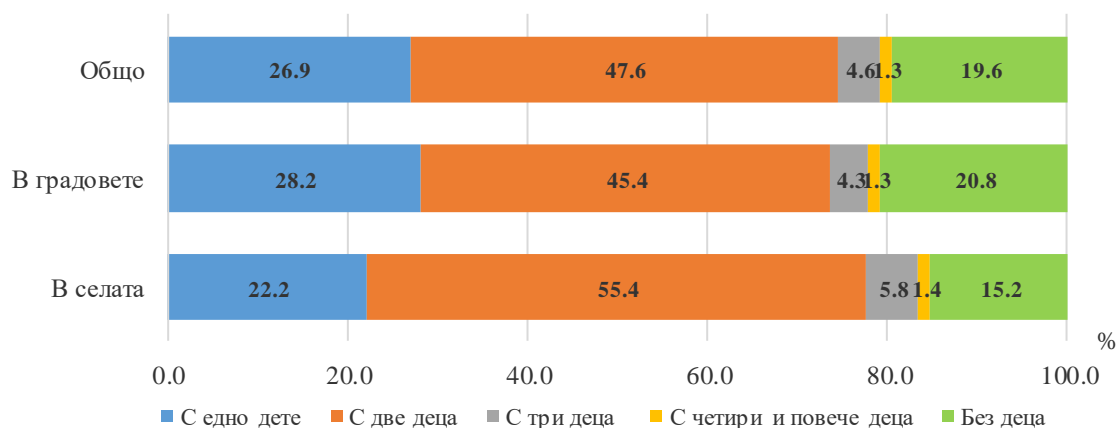
По три деца имат 2 477, или 4.6% от жените, като този дял е по-висок в селата (5.8%), отколкото в градовете - 4.3%.

Близко една пета от жените - 10 549 (19.6%) нямат деца към критичния момент на преброяването.

¹ Среден брой деца, които би родила една жена през целия си период на плодовитост. Източник: Текуща демографска статистика.

² Отношение на броя на живородените/осиновените деца към общия брой на жените на 12 и повече навършени години.

Фиг. 1. Разпределение на жените в област Перник на 12 и повече навършени години по брой деца и местоживееене към 7 септември 2021 година

В област Перник към 7 септември 2021 г. средният брой живородени деца на една жена на възраст 12 и повече навършени години е 1.42. Този показател е по-висок в селата (1.57), отколкото в градовете (1.38).

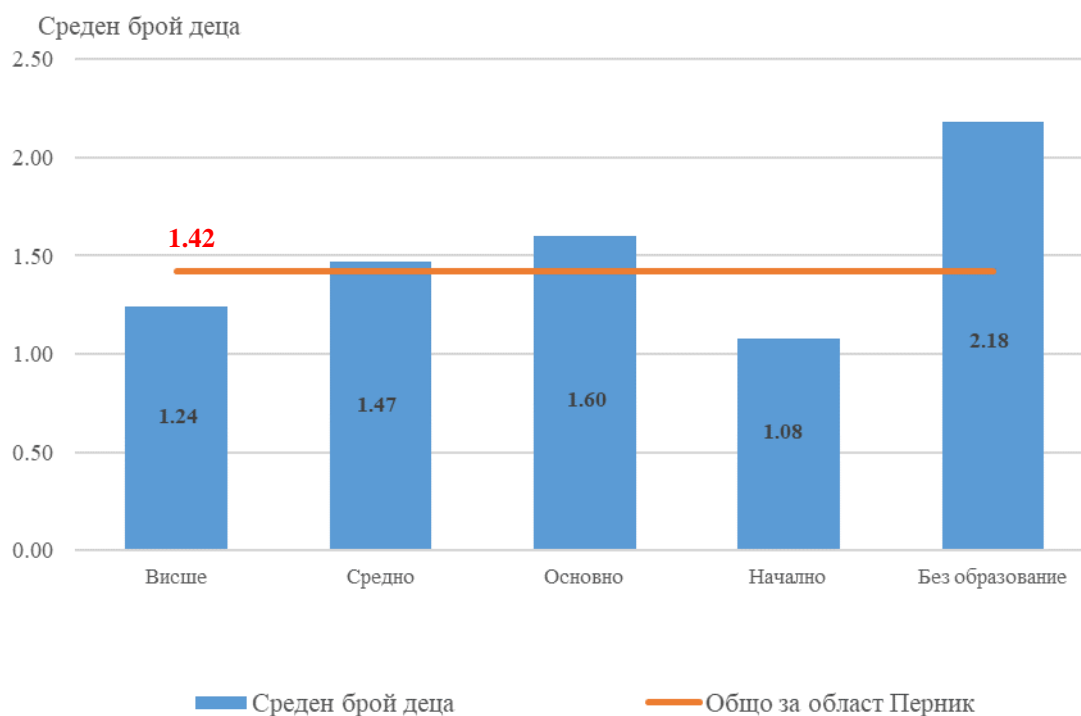
Таблица 1. Среден брой деца по възраст и местоживееене на майката в област Перник към 7 септември 2021 година

Възраст	Общо	В градовете	В селата
Общо	1.42	1.38	1.57
12-19	0.02	0.02	0.02
20-29	0.50	0.50	0.44
30-39	1.27	1.27	1.26
40-49	1.45	1.45	1.43
50-59	1.60	1.59	1.64
60-69	1.80	1.78	1.86
70-79	1.82	1.80	1.87
80+	1.76	1.73	1.83

Връзката между възрастта на жените и средния брой деца, които са родили, е право пропорционална. С нарастване на възрастта нараства и средният брой деца, или жените в по-високите възрастови групи вече са достигнали желанния брой деца, докато тези в по-ниските възрастови групи все още биха могли да увеличат броя на децата си.

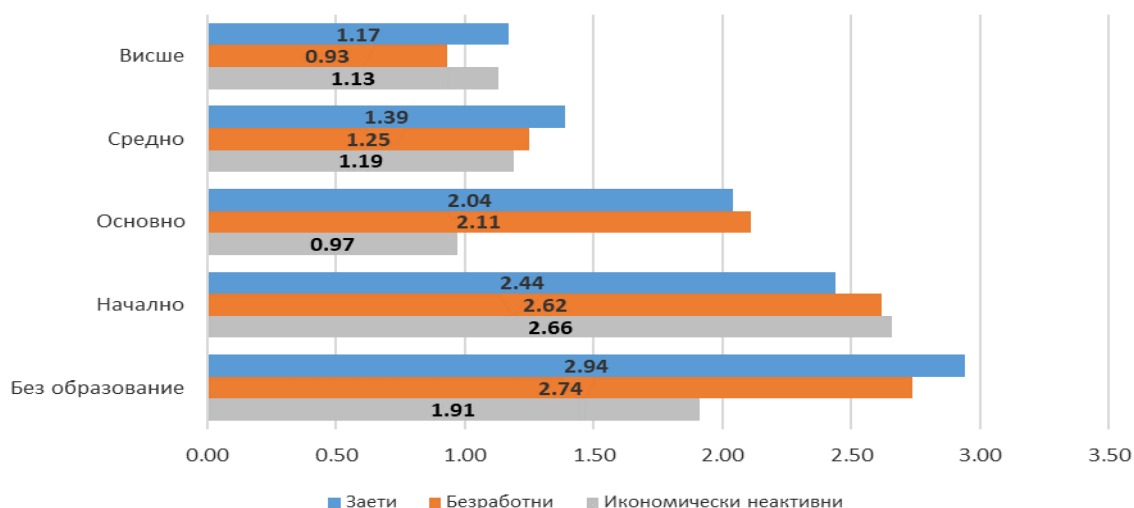
Тенденцията на повишаване на образователното ниво на населението оказва влияние върху равнището на раждаемостта. С повишаване на образователното ниво намалява средният брой живородени деца. Данните от последното преброяване потвърждават тази тенденция. Най-висок е средният брой деца при жените на възраст 12 и повече навършени години без образование - 2.18 деца. За жените със завършено основно и средно образование - съответно 1.60 и 1.47 деца.

Фиг. 2. Среден брой деца по степен на завършено образование на майката в област Перник към 7 септември 2021 година

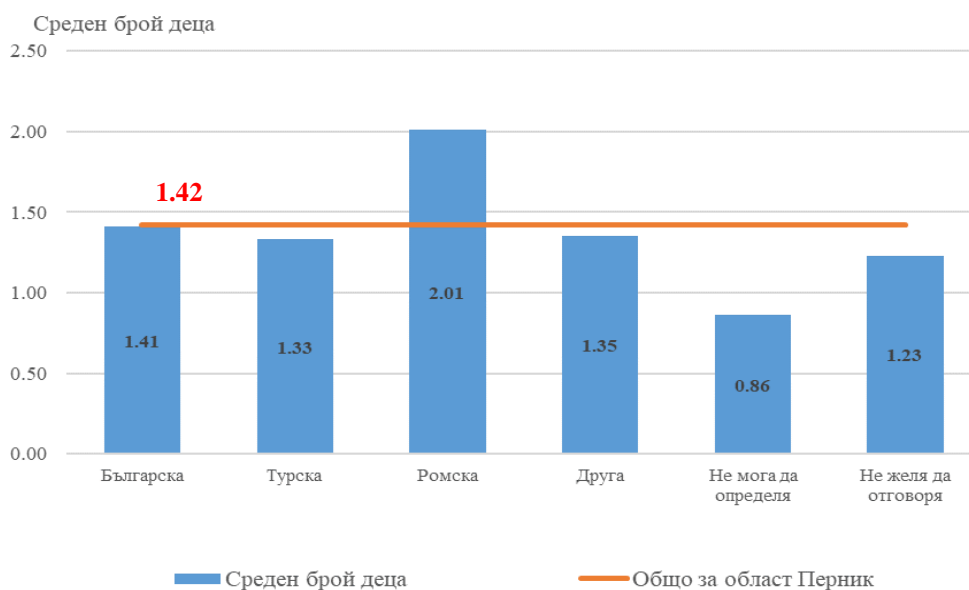
Заетите жени на възраст 15 - 64 навършени години, без образование имат най-висок среден брой деца - 2.94. На срещуположния полюс са безработните жени с висше образование със среден брой деца 0.93. По-висок е средният брой деца при безработните жени с основно и начално образование, докато при жените с висше и средно образование е по-висок броят на децата при заетите.

Фиг. 3. Среден брой деца по степен на завършено образование и икономическа активност на майката в област Перник към 7 септември 2021 година

Разпределението по етническа принадлежност показва, че единствено при жените, самоопределили се към ромската етническа група, средният брой деца е достатъчен за просто възпроизводство - 2.01.

Фиг. 3. Среден брой деца по етническа принадлежност на майката в област Перник към 7 септември 2021 година

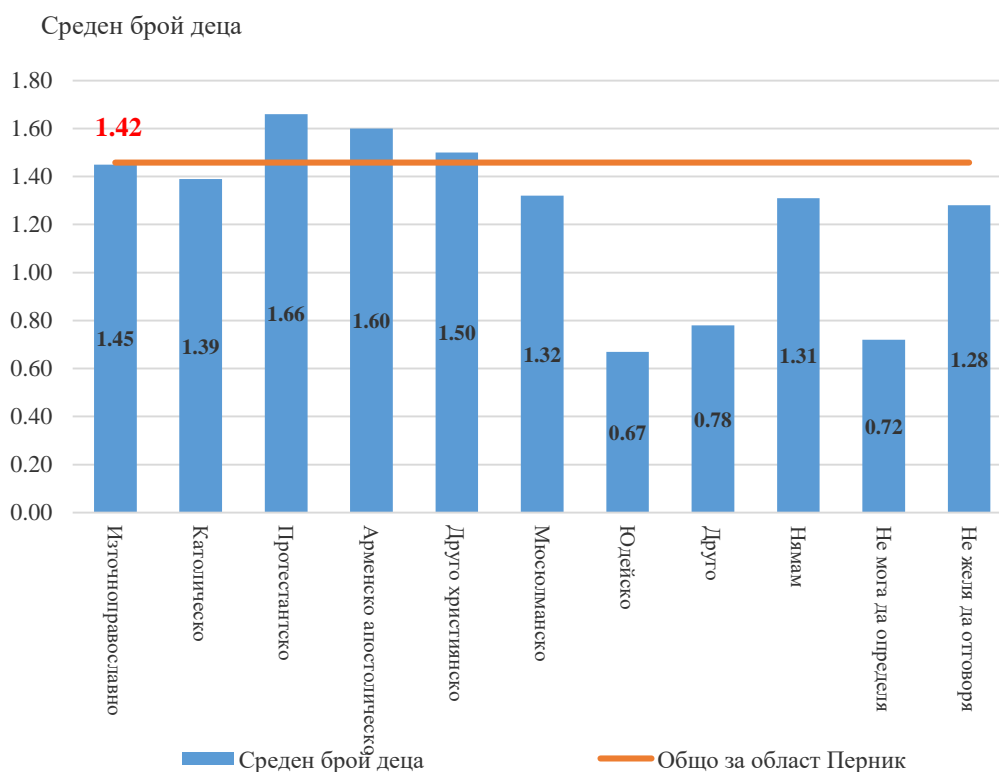

Значително по-младата възрастова структура и ниското образователно равнище са фактори, които определят по-високата раждаемост сред тази група. Средният брой живородени деца при жените, самоопределили се към българската етническа група, е 1.41.

Сред изповядващите християнски вероизповедания най-висок е средният брой на децата при тези с протестантско - 1.66, следват арменско апостолическо (1.60), друго християнско (1.50), източноправославно (1.45) и католическо (1.39).

При жените, които са посочили, че нямат вероизповедание, средният брой деца е 1.31.

Фиг. 4. Среден брой деца по вероизповедание на майката в област Перник към 7 септември 2021 година

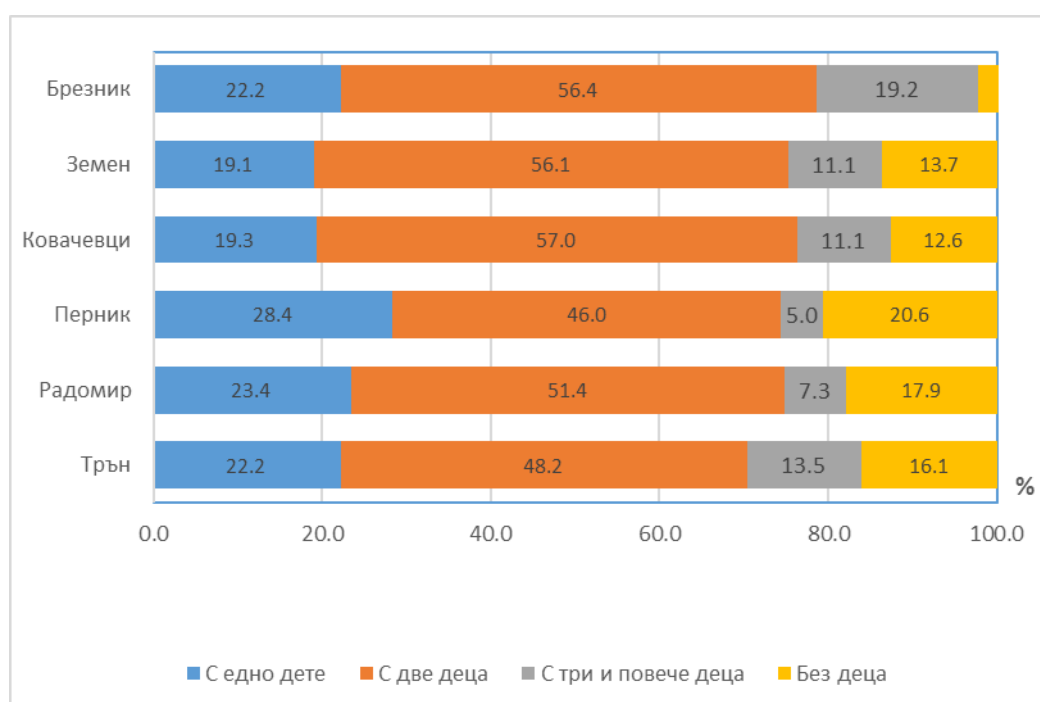
Териториално разпределение

Във всички общини на областта преобладават жените с две деца, като относителният им дял варира от 57.0% за община Ковачевци до 46.0% за община Перник.

Най-висок е относителният дял на жените с едно дете в община Перник (28.4%), а най-нисък - в община Земен (19.1%).

Най-много са многодетните майки (с три и повече деца) в община Трън - 13.5% от всички жени на 12 и повече навършени години в общината. Най-нисък е този дял в община Перник - 5.0%, където са най-много жените без деца - 20.6%. Най-малко са жените без деца в община Ковачевци (12.6%).

Фиг. 5. Относителен дял на жените според броя на децата им в област Перник по общини към 7 септември 2021 година

Средният брой на децата в пет от общините в област Перник е по-висок от средния за областта. Най-висок е той в община Земен (1.71), а най-нисък в община Перник (1.37).

Фиг. 6. Среден брой деца област Перник по общини в към 7 септември 2021 година

